

in knowledge translation, SciEntHubs provide a replicable blueprint for empowering SMEs as co-architects of sustainable, innovation-led economies.

References:

1. Autio, E., Kenney, M., Mustar, P., Siegel, D., & Wright, M. (2014). *Entrepreneurial innovation: The importance of context*. *Research Policy*, 43(7), 1097–1108. <https://doi.org/10.1016/j.respol.2014.01.015>
2. Cohen, W. M., & Levinthal, D. A. (1990). *Absorptive capacity: A new perspective on learning and innovation*. *Administrative Science Quarterly*, 35(1), 128–152. <http://dx.doi.org/10.2307/2393553>
3. Koottatep, T.; Sukavejworakit, K.; Virasa, T. *Roadmap for Innovators in the Process of Innovation for Development*. *Sustainability* 2021, 13, 84. <https://doi.org/10.3390/su13010084>
4. OECD. (2021). *Digital transformation in SMEs*. <https://surl.li/vgsczh>
5. ReBeCA. (n.a.). *Researchers beyond academia mentoring programme by EURAXESS*. *European Commission*. <https://surl.li/dckmjg>
6. *Startup Hub*. (n.a.) *EURAXESS Startup Hub*. *European Commission*. <https://www.euraxess.rs/serbia/euraxess-startup-hub-digital-toolkit>
7. Zherlitsyn, D.; Kolarov, K.; Rekova, N. (2025) *Digital Transformation in the EU: Bibliometric Analysis and Digital Economy Trends Highlights*. *Digital*, 5, 1. <https://doi.org/10.3390/digital5010001>

УДК 339.1:005.2

Іваненко В. В.

здобувач вищої освіти,

Моголова М.М.

доктор економічних наук, професор кафедри
маркетингу та управління бізнесом,

Національний університет «Києво-Могиланська академія»

РОЗВИТОК АВТОМОБІЛЬНОГО РИНКУ В УМОВАХ КРИЗ

В управлінні підприємствами надзвичайно важливо враховувати зовнішнє бізнес-середовище, зокрема фактор економічних коливань, до якого особливо чутливою є автомобільна галузь. Економічні кризи, політична нестабільність, зміни валютних курсів, глобальні пандемії та інші несприятливі умови безпосередньо впливають на обсяги виробництва і продажів, що має визначальне значення для обґрунтування управлінських рішень [1, 2]. В контексті цього ефективний менеджмент потребує ґрунтовного дослідження ринку у взаємозв'язку із загальноекономічними процесами.

Автомобільний ринок України, інтегрований у глобальні процеси, чітко демонструє кореляцію з міжнародними економічними трендами, реагуючи на кризові прояви у світовій і вітчизняній економіці. Кризи рельєфно позначаються на продажах автомобілів, а це, в свою чергу, на обсягах їх виробництва, що підтверджують дані як світового, так і українського автомобільного ринку.

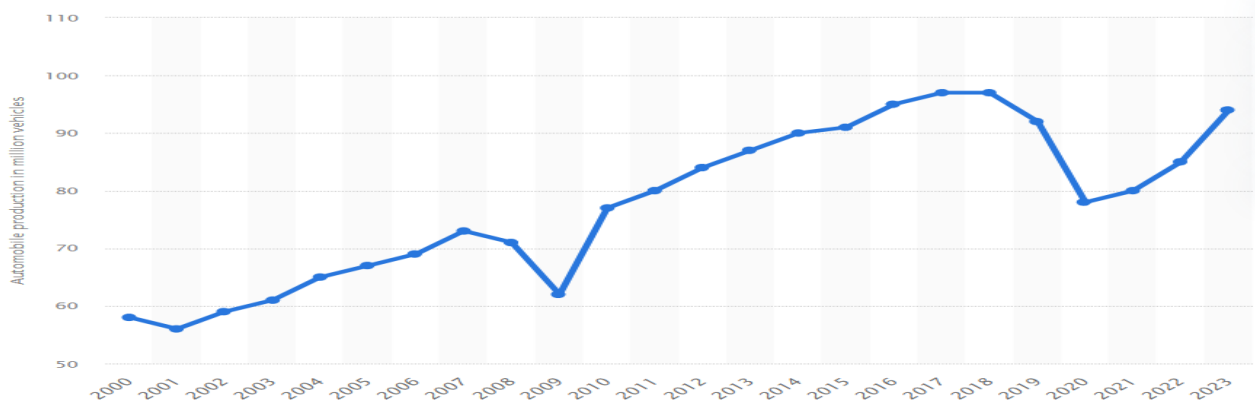

Рис. 1 – Світове виробництво автомобілів у 2000-2023рр, млн. од. [3].

На рис. 1 простежується вплив глобальних криз на світовий автомобільний ринок в частині формування пропозиції. Чітко виражене різке падіння автопромислового виробництва в періоди світової фінансової кризи 2008-2009 років та глобальної пандемії COVID-19 у 2020 році. Так, у 2009 році обсяги виробництва автомобілів у світі суттєво скоротилися внаслідок загальної фінансової кризи: майже на 20% порівняно з попереднім періодом. Аналогічно, у 2020 році через пандемію COVID-19 та карантинні обмеження спостерігаються проблеми в автопромисловості, що доводить чутливість автомобільного ринку до зовнішніх кризових факторів [4-5].

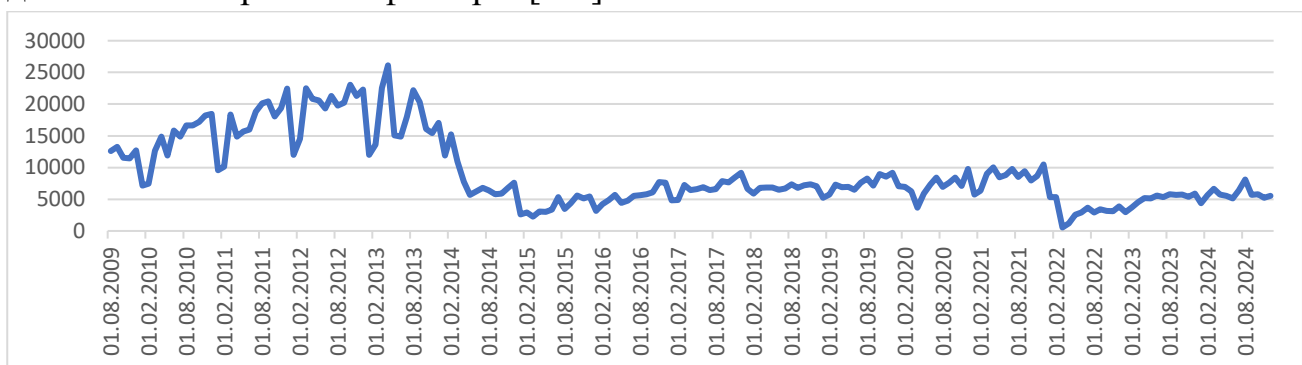

Рис. 2 – Обсяги продажів автомобілів в Україні 2009-2024рр, штук [6].

За період з 2009 по 2024 роки український автомобільний ринок зазнав впливу кількох значних криз, кожна з яких суттєво позначилася на показниках продажів автомобілів. Зокрема, фінансова криза 2008-2009 років призвела до значного падіння продажів в Україні: у січні 2009 року було продано лише близько 12 тисяч нових автомобілів. З наступного і до 2013 року відмічається

поступове відновлення ринку, однак у 2014-2015 роках через політичну та економічну кризу в країні ринок знову обвалився до історичних мінімумів – в межах 2-3 тисяч автомобілів на місяць. Рис. 2 доводить вплив на вітчизняний авторинок кризи 2022 року через повномасштабне вторгнення в Україну. Це викликало рекордне падіння продажів майже до нульового рівня. У цей період автомобільний ринок був майже паралізований не лише через економічні фактори, але й через фізичну небезпеку, руйнування логістичних маршрутів та виробничих потужностей.

Порівнюючи з глобальними тенденціями, слід відмітити глибші прояви криз в Україні порівняно з загальносвітовими трендами. Так, світовий ринок автомобілів у кризові періоди 2008-2009 та 2020 років зазнав значних падінь, однак швидко відновлювався. В Україні ж падіння були глибшими, а процес відновлення і стабілізації – повільнішим. Графіки продажів на вітчизняному авторинку чітко ілюструють ці тенденції з різким падінням під час найбільших кризових явищ: 2009, 2014-2015 та 2022 років. Ці періоди характеризуються зменшенням платоспроможності і попиту, високою інфляцією, девальвацією національної валюти і загальним зниженням економічної активності населення.

Водночас варто зазначити, що автомобільний ринок України продемонстрував здатність до відновлення. Так, у період між кризами спостерігалось стабільне зростання продажів, що свідчить про високий потенціал ринку і можливість його швидкого відновлення за умови стабілізації зовнішнього середовища.

Таким чином, за результатами аналізу взаємозв'язку між світовими економічними кризами та розвитком автомобільного ринку України встановлено суттєвий вплив зовнішнього економічного середовища на стан ринку. Тому, для ефективного управління суб'єктами бізнесу в автомобільній галузі, як в сфері виробництва, так і реалізації, принципово завчасно прогнозувати ризики і розробляти відповідні стратегії, здатні зменшити негативні наслідки економічних криз.

Список використаних джерел:

1. *Антикризовий менеджмент : навчальний посібник / Скібіцька Л. І. та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 583 с.*
2. *Ляшенко Н. В. Причини виникнення, функції та вплив кризових явищ на управління підприємством. Ефективна економіка No 2, 2012. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=958>.*
3. *Estimated worldwide motor vehicle production from 2000 to 2023: Statista. URL : <https://surl.li/didwlo>*
4. *Wang, L., Wells, P. (2020). Automobilities after SARS-CoV-2: A Socio-Technical Perspective. Sustainability 12(15), Art. No. 5978.*

5. Delloite. (2020). *Understanding the impact of COVID-19. Automotive sector.*

6. *Статистика продажів автомобілів : Укравтопром.* URL: <https://ukrautoprom.com.ua/category/statistika>.

УДК 330.341.1:005.342:351.72

Ізотова М.С.,

*здобувач третього рівня вищої освіти,
Національний університет «Одеська політехніка»*

РОЛЬ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СТИМУЛЮВАННІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ

Розвиток інноваційного бізнесу є ключовим фактором економічного зростання та конкурентоспроможності держави. В умовах глобалізації та технологічного прогресу країни, що активно підтримують інновації, забезпечують собі стабільний економічний розвиток та залучення інвестицій.

Для України, яка знаходиться в процесі структурної модернізації та післявоєнного відновлення, державна підтримка інноваційного бізнесу є особливо важливою. Це передбачає розробку сприятливих законодавчих умов, забезпечення фінансової підтримки, стимулювання цифрових технологій та інтеграцію в міжнародний інноваційний простір. Українська законодавча база у сфері інновацій включає Закони України "Про інноваційну діяльність"[1], "Про наукову та науково-технічну діяльність" [2] та інші нормативні акти. Вони закладають основи правового регулювання інноваційної діяльності, визначаючи державні гарантії та механізми підтримки. На рівні держави запроваджено «програми стимулювання наукових досліджень», створення технологічних парків та підтримки стартапів. Важливим напрямком є гармонізація українського законодавства з нормами ЄС для полегшення інтеграції в міжнародні інноваційні ринки.

Фінансова підтримка є одним із ключових механізмів стимулювання інноваційного розвитку. Державне фінансування інновацій реалізується через гранти, державні програми та інвестиційні фонди. Однак обсяг фінансування залишається недостатнім, а механізми розподілу коштів часто непрозорі. Серед найбільш ефективних інструментів податкових стимулів – податкові пільги, зниження ставки ПДВ для інноваційної продукції, податкові канікули для стартапів та підприємств, що працюють у сфері високих технологій. Прикладом ефективною державної політики є Український фонд стартапів (USF), створений для фінансування перспективних технологічних проєктів [3]. Фонд надає гранти українським стартапам, що дозволяє їм розвивати інноваційні рішення та